

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Jordbruksmarkens användning

Ämnesområde

Jord- och skogsbruk, fiske

Statistikområde

Jordbrukets struktur

Produktkod

JO0104

Referenstid

2023

Kontaktuppgifter

Typ	Uppgift
Statistikansvarig myndighet	Statens Jordbruksverk
Kontaktinformation	Ylva Olsson
E-post	statistik@jordbruksverket.se
Telefon	036 - 15 64 10

Innehåll

1	Statistikens sammanhang.....	3
2	Undersökningsdesign	3
2.1	Målstorheter	3
2.2	Ramförfarande	3
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	4
2.3.1	Urvalsförfarande.....	4
2.3.2	Uteslutning från insamling (cut-off)	4
2.4	Insamlingsförfarande.....	4
2.4.1	Datainsamlingsmetoder	4
2.4.2	Mätning.....	4
2.4.3	Bortfallsuppföljning	5
2.5	Bearbetningar.....	5
2.6	Granskning.....	13
2.6.1	Granskning under insamlingen	13
2.6.2	Granskning av mikrodata	13
2.6.3	Granskning av makrodata.....	13
2.6.4	Granskning av redovisning	13
2.7	Skattningsförfarande	14
2.7.1	Principer och antaganden	14
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter.....	14
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet.....	14
2.7.4	Röjandekontroll	14
3	Genomförande	15
3.1	Kvantitativ information.....	15
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	15
	Bilaga 1 Underkoder	16

1 Statistikens sammanhang

Det publiceras två statistikrapporter om jordbruksmarkens användning för respektive år, *preliminär* och *slutlig* statistik. Statistiken utgör en del av den officiella statistik som beskriver det svenska jordbrukets struktur och produktion. Där ingår även statistik om bland annat antal jordbruksföretag, sysselsättning inom jordbruket, antal lantbruksdjur, arealer och skördar av till exempel spannmål och potatis.

I detta dokument beskrivs framtagning av både den *preliminära* och *slutliga* statistiken om jordbruksmarkens användning. Statistiken redovisas i statistikrapporterna för både *preliminär* och *slutlig* statistik och i Jordbruksverkets statistikdatabas. I Kvalitetsdeklarationen som finns till respektive statistikrapport beskrivs kvaliteten.

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

I både *preliminär* och *slutlig* statistik redovisas arealer för grödor eller grupper av grödor. I slutlig statistik redovisas även antal företag som odlar respektive gröda/grödgrupp.

2.2 Ramförfarande

Ramen för statistik om arealer är arealer som brukas av alla företag som ingår i Lantbruksregistret (LBR). För att ingå i slutliga LBR för respektive år gäller att företaget uppfyllde något av följande kriterier i juni:

- brukade mer än 2,0 hektar åkermark
- brukade sammanlagt minst 5,0 hektar jordbruksmark
- bedrev yrkesmässig trädgårdsodling omfattande minst 2 500 kvadratmeter frilandsareal
- bedrev trädgårdsodling omfattande minst 200 kvadratmeter växthusyta
- innehade en djurbesättning som omfattade minst 10 nötkreatur, eller minst 10 suggor eller 50 grisar, eller minst 20 får och lamm, eller minst 1 000 fjäderfä (inklusive kycklingar). Räknsdatum är första torsdagen i juni respektive år.

Innan slutligt LBR skapas finns det preliminära LBR som baseras på förra årets LBR och information som kommer in under året. Ramen till den prelimära statistiken är arealerna i ett preliminärt LBR där

företagen ska uppfylla något av ovanstående kriterier vid tidpunkten för det preliminära LBR som används till preliminär arealstatistik.

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

2.3.1 Urvalsförfarande

Inget urval görs.

2.3.2 Uteslutning från insamling (cut-off)

Ingen del av målpopulationen utesluts från direktinsamling. Cut-off används vid skapande av LBR, se avsnitt 2.2 Ramförfarande. Arealstatistiken har ingen cut-off.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamlingsmetoder

Data kommer från Lantbruksregistret (LBR) som Statistikenheten på Jordbruksverket ansvarar för. Det skapas ett preliminärt LBR i samband med att preliminära arealer ska redovisas på våren det aktuella referensåret och ett slutligt LBR skapas vanligtvis på hösten samma år.

LBR baseras i sin tur på både administrativa register och statistiska undersökningar av jordbruksföretag.

Information om över 99 % av arealerna i LBR hämtas från jordbrukarnas stödansökningar till Jordbruksverket. I stödansökningarna anger de vilka grödor som växer på respektive plats alternativt vilken typ av betesmark det är. Genom att använda uppgifter från stödansökningar minskas jordbrukarnas uppgiftslämnarbörda då de inte behöver lämna samma uppgifter vid två olika tillfällen.

De arealer som inte hämtas från stödansökningar hämtas från undersökningar som genomförts de senaste åren. Exempel på undersökningar är strukturundersökning som samtliga jordbrukare får och trädgårdsundersökningar som ett urval av jordbrukarna får.

2.4.2 Mätning

Data kommer från LBR. Arealer i LBR baseras nästan enbart på uppgifter från jordbrukarnas ansökningar om arealbaserade stöd (IAKS). För 2023 gällde att jordbruksföretagen var tvungna att söka stöd senast 13 april för att få fullt stöd. Om de sökte stöd senare minskade stödet med 1 % för varje arbetsdag efter 13 april fram till och med 8 maj. Om de sökte stöd efter 8 maj fick de inga pengar.

De kan ändra sina stödansökningar efteråt. Olika ändringar är tillåtna till och med olika datum:

- **Till och med 15 juni** får de lägga till block och skiften, det inkluderar möjligheten att ta över en annan lantbrukares stödansökan. Det går också att byta grödkod.
- **Till och med 31 augusti** får de dela på block eller skiften som ingår i ansökan, så länge de inte blir större än de var den 15 juni. Det går också att ändra gröda på skiften om skiftet fanns med i ansökan senast 15 juni, med kravet att arealen inte blir större för något stöd.
- **Till och med 31 oktober** får de dra tillbaka hela eller delar av ansökan.

Ändringar kan bland annat bero på hur stora höstsådda arealer som utvintrat, om marken inte uppfyller kraven för stöd och att arealen inte är så stor som angetts i ansökan.

Stödansökningar kontrolleras därefter på olika sätt, bland annat på skärm och kontroller i fält. Granskning/kontroll via skärm innebär att flygfoton granskas. Ibland kompletteras det med granskning av satellitbilder.

Nytt för 2023 är att Jordbruksverket följer upp stödansökningar löpande med hjälp av satelliter som bland annat tolkar om det varit aktivitet på marken. Om det ser ut som att stödkraven inte är uppfyllda kommuniceras det till stödansökaren. Personen kan då skicka in foton till Jordbruksverket som bekräftar att villkoren är uppfyllda. Detta kan ske till och med 31 oktober.

2.4.3 Bortfallsuppföljning

Inget bortfall förekommer i denna undersökning baserat på att all data kommer från LBR. En liten andel av arealerna i LBR kommer från undersökningar där bortfallet är litet.

2.5 Bearbetningar

I bearbetningarna till LBR har ett fåtal hektar per år bytt gröda. De ändringar som kan ske och har skett är:

- Höstkorn i Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten län har redovisats som vårkorn. För 2017 och tidigare justerades höstkorn till vårkorn även i Dalarnas och Gävleborgs län, men eftersom arealen med höstkorn blivit större de senaste åren och det är tydligt att det går att odla höstkorn i dessa län så redovisas höstkorn för sig i Dalarnas och Gävleborgs län. För åren 2013–2022 har storleken på arealer som ändrats till vårkorn varierat från drygt

30 hektar till knappt 170 hektar. För 2023 justerades drygt 40 hektar höstkorn till vårkorn i redovisningen.

- Alvarbete som enligt stödansökningarna redovisats i län utom Kalmar och Gotland har redovisats som betesmark i statistiken. I år är det ingen ändring av alvarbete till betesmark. Senaste gången det gjordes en justering var 2016, då mindre än 5 hektar justerades.
- För Uppsala län, Stockholms län, Östergötlands län och Västra Götalands län samt länen söder om dessa har fäbodbete redovisats som betesmark. Det har justerats 0–6 hektar årligen under perioden 2013–2018. För 2019–2022 har cirka 1 hektar justerats. För 2023 justerades drygt 5 hektar.
- I Norrbottens län har sockerbeter redovisats som matpotatis. Ingen justering sker i år och det har inte heller varit någon justering under åren 2013–2022.

Bearbetning sker genom att gruppera olika grödor. Till 2023 har det tillkommit vissa grödor i stödansökan och det har gjorts mindre ändringar av hur grödorna hanterats.

I Lantbruksregistret (LBR) för 2023 fanns det 98 olika grödkoder som antingen presenteras separat eller grupperade i Jordbruksverkets statistikdatabas och i statistikrapporten. Av dem stämmer 96 överens med grödkoder i stödansökningarna. Övriga två grödkoder är ospecificerad mark, åker- respektive betesmark (110 respektive 120). De arealerna kommer från undersökningar. Grödkoder och grödnamn redovisas i tablå A.

Grödkoderna 73 och 300–313 är nya. En del har varit underkod till andra grödor tidigare.

Tablå A

Gröd-kod	Grödnamn LBR
1	Korn (höst)
2	Korn (vår)
3	Havre
4	Vete (höst)
5	Vete (vår)
6	Blandningar av baljväxter eller klöver till grovfoder/ensilage
7	Rågvete (höst)
8	Råg
9	Majs

Gröd-kod	Grödnamn LBR
53	Slåtteräng (ej åker)
54	Skogsbete
55	Fäbodbete som inte ger rätt till gårdsstöd och kompensationsstöd
56	Alvarbete (Öland, Gotland)
57	Slåttervall på åker, kontr. med fodertork
58	Gräsfrövall (ettårig)
59	Gräsfrövall (flerårig)
60	Träda
61	Fäbodbete som ger rätt till gårdsstöd och kompensationsstöd

Gröd-kod	Grödnamn LBR
10	Bovete
11	Spannmålsförsök
12	Blandsäd (stråsädesblandningar)
13	Blandsäd (spannmåls-/baljväxtblandning), mer än 50% spannmål
14	Kanariefrö
15	Hirs
16	Stråsäd till grönfoder/ensilage
18	Betesmark med allmänna värden som inte ger rätt till gårdsstöd och kompensationsstöd
19	Slätteräng med allmänna värden som inte ger rätt till gårdsstöd och kompensationsstöd
20	Raps (höst)
21	Raps (vår)
22	Rybs (höst)
23	Rybs (vår)
24	Solros
25	Oljeväxtförsök
26	Högerukaraps
27	Vitsenap
28	Oljerättika
29	Rågvete (vår)
30	Ärter (ej konservärter)
31	Konservärter
32	Åkerbönor
33	Sötlupiner
34	Proteingrödsblandningar (baljväxter/spannmål)
35	Bruna bönor
36	Vicker
37	Kikärter
38	Sojabönor (oljeväxt)
39	Sojabönor (foderväxt)
40	Oljelin
41	Spånadslin
42	Hampa
43	Bönor övriga
45	Matpotatis

Gröd-kod	Grödnamn LBR
62	Klöverfrövall
63	Energigräs
65	Salix
66	Anpassade skydds-zoner
67	Poppel
68	Hybridasp
70	Jordgubbsodling
71	Övrig bärodling
72	Fruktodling
73	Nötodling
74	Grönsaksodling (köksväxter)
77	Skydds-zon mot vattenområde
78	Plantskolor med odling av permanenta grödor
79	Kryddväxter och utsäde grönsaker
80	Grönfoder
81	Gröngödsling
85	Trädgårdsodling (ej köksväxter, frukt eller bär)
86	Ej stödberättigande gröda (bara för ersättningarna inom ekologisk produktion)
87	Annan stödberättigande gröda (bara för ersättningarna inom ekologisk produktion)
88	Övrig odling på åkermark
89	Mosaikbetesmark
90	Gräsfattiga marker
97	Betesmark med särskilda värden som inte ger rätt till gårdsstöd och kompensationsstöd
98	Slätteräng med särskilda värden som inte ger rätt till gårdsstöd och kompensationsstöd
300	Fodermärgkål
301	Westerwoldiskt rajgräs
302	Lusern
303	Cikoria
304	Gräsmatteodling
305	Humle
306	Quinoa
307	Speltvete
308	Sötväppling
309	Tobak

Gröd-kod	Grödnamn LBR
46	Stärkelsepotatis
47	Sockerbetor
48	Foderbetor
49	Slätter och betesvall på åkermark med en vallgröda som ej är godkänd för miljöersättning och ersättningar för ekologisk produktion
50	Slätter och betesvall på åkermark
52	Betesmark (ej åker)

Gröd-kod	Grödnamn LBR
310	Viltåker
311	Färskpotatis
312	Sparris
313	Rabarber
110	Ospecificerad åker
120	Ospecificerad betesmark

Kommentar till de nya grödkoderna, 73 och 300-313.

Grödkoderna 73 Nötodling och 311 Färskpotatis är helt nya koder. De har inte varit underkoder till någon annan gröda tidigare. Nötodling inkluderas i Trädgårdsväxter och Färskpotatis inkluderas i Matpotatis i tablå B.

Grödkoderna 300 Fodermärgkål och 301 Westerwoldiskt rajgräs var tidigare underkoder till grödkod 80 Grönfoder. När de var underkoder till grödkod 80 ingick de i Grönfoder och de kommer ingå i Grönfoder även i fortsättningen, se tablå B.

Grödkod 302 Lusern var tidigare underkod till grödkod 57 Slättervall på åker, kontr. med fodertork. Från och med 2023 finns det inte någon underkod till grödkod 57. Både grödkod 57 och 302 ingår i Slätter- och betesvall i tablå B.

Grödkoderna 303-310 (Cikoria, Gräsmatteodling, Humle, Quinoa, Speltvete, Sötväppling, Tobak och Viltåker) var tidigare underkoder till grödkod 88 Övrig odling på åkermark. Grödkod 88 liksom grödkoderna 303-310 ingår i Andra växtslag i tablå B.

Grödkoderna 312 Sparris och 313 Rabarber var tidigare underkoder till grödkod 74 Grönsaksodling (köksväxter). Grödkod 74 liksom grödkoderna 312 och 313 ingår i Trädgårdsväxter i tablå B.

Underkoder till sex grödor

Det finns underkoder till 6 olika grödor; de redovisas i bilaga 1. Här beskrivs hur underkoderna hanteras i statistiken.

- **Underkod till grödkod 16 Stråsäd till grönfoder/ensilage**

Det är samma underkoder som 2022. Alla underkoder till grödkod 16 hanteras på samma sätt i statistiken.

- **Underkod till grödkod 60 Träda**

Det finns fyra nya underkoder för 2023. Underkoderna 171–174 som innebär spannmålsodling, vall, grönfoder respektive oljeväxtodling på träda. Under 2022 och 2023 är det tillåtet att odla på träda i vissa fall. Det är ett undantag från reglerna som rör fokusarealer och miljöytor. Beslutet om undantaget kom relativt sent på våren 2022. Det innebär att underkoderna 171-174 inte hann komma in i grödkodslistan för 2022 och eftersom många jordbrukare redan sått kunde de inte använda möjligheten att odla på träda.

Det finns krav att minst 4 % av åkermarken ska användas till miljöytor inom vissa områden av Sverige. Miljöytor får inte användas i produktion. Träda är en typ av miljöyta. För 2022 och 2023 gäller alltså att jordbrukarna kan rapportera träda men ändå odla på marken. Marken räknas fortfarande som träda och kan därmed inkluderas som miljöyta.

I statistiken har odling på träda flyttats till andra åkermarksgrödor eftersom det även påverkar skörden för respektive gröda.

Vallodling på träda har flyttats till grödkod 50 Slätter och betesvall på åkermark och grönfoder på träda har flyttats till grödkod 80 Grönfoder.

Spannmål och oljeväxtodling på träda har hanterats på annat vis. I samband med strukturundersökningen för 2023 och undersökning om skördar för 2023 har vi fått information från vissa jordbrukare om vilket spannmål som odlas på träda. Genom undersökningen om skördar har vi också fått information från vissa jordbrukare om vilken oljeväxtgröda som odlas på träda.

Exempel för spannmål på träda

Exemplet nedan är för spannmålsodling, region motsvarar ungefär församlingsindelningen så som den var 2000, vissa församlingar var dock delade i två delar.

Hantering av spannmålsodling på träda baseras på uppgifter från undersökning och beräkningar. Punkt 2–4 görs först och de görs oberoende av varandra. Informationen från punkterna 1–4 används sedan i punkt 5–8 för att bestämma vilken spannmålsgröda som ska ersätta spannmålsodling på träda för respektive skifte.

1. Tar reda på vilka jordbruk som lämnat information i samband med strukturundersökning och/eller undersökning om skördar. Samt att arealerna stämmer överens mellan undersökningarna och arealen för underkod 171.
2. Räknar ut hektar per spannmålsgröda som respektive företag odlar i respektive region. Vilken är den största spannmålsgrödan per företag och region?
3. Räknar ut hektar per spannmålsgröda som respektive företag odlar totalt. Vilken är den största spannmålsgrödan per företag?
4. Räknar ut hektar per spannmålsgröda som odlas i respektive region. Vilken är den största spannmålsgrödan per region?
5. Om jordbruket har uppgifter enligt punkt 1 används den spannmålsgröda de lämnat information om i samband med någon av undersökningarna.
6. Om vi inte kan använda uppgifter från punkt 1 och jordbruket har spannmålsodling på träda i en region och har odling av någon spannmålsgröda i samma region. Då sätts spannmålsodling på träda till samma gröda som beräknades enligt punkt 2.
7. Om jordbruket inte har uppgifter enligt punkterna 5 och 6 och har spannmålsodling någonstans. Då sätts spannmålsodling på träda till samma gröda som beräknades enligt punkt 3.
8. Om vi inte har uppgifter enligt punkterna 5-7 och jordbruket inte har spannmålsodling, men det finns andra företag som odlar spannmål i samma region. Då sätts spannmålsodling på träda till samma gröda som beräknades enligt punkt 4.
9. Om vi inte har uppgifter enligt punkterna 5-8 och företaget inte odlar spannmål och det inte finns spannmål i regionen sätts spannmålsodling på träda till höstvete, som är den största spannmålsgrödan. För oljeväxter ändrades arealen istället till höstraps som är den största oljeväxtgrödan.

Samma hantering för oljeväxtodling på träda. Ungefär 30 % av arealen har justerats med hjälp av information från undersökningarna (punkt 5). I steg 6 ändrades ungefär 64 %, i steg 7 ungefär 3 %, i steg 8 ungefär 2 % och endast några enstaka arealer i steg 9.

Motsvarande för oljeväxter var 24 % i steg 5, 54 % i steg 6, 7 % i steg 7, 14 % i steg 8 och även här endast någon enstaka hektar i steg 9.

- **Underkod till grödkod 74 Grönsaksodling (köksväxter)**

Jämfört med 2022 har två underkoder flyttats och blivit grödkoder. Det är de nya grödkoderna 312 Sparris och 313 Rabarber.

Totalt har 13 andra underkoder tagits bort till 2023 och några av de som är kvar har bytt namn. Minskningen av antal underkoder beror bland annat på att vissa har slagits ihop. Till exempel fanns tidigare gul lök, rödlök och matlök. Nu inkluderas alla de i underkoden Matlök, inkl. gul, röd och schalotten.

Alla underkoder till grödkod 74 hanteras på samma sätt i statistiken.

- **Underkod till grödkod 80 Grönfoder**

Jämfört med 2022 har två underkoder flyttats och blivit grödkoder. Det är de nya grödkoderna 300 fodermärgkål och 301 westerwoldiskt rajgräs.

En underkod till grönfoder är majs. Från och med 2023 kommer den här majsarealen ingå i redovisningsvariabeln **Majs**. Tidigare har den ingått i redovisningsvariabel **Grönfoder** i statistiken.

- **Underkod till grödkod 85 Trädgårdsodling (ej köksväxter, frukt eller bär)**

Det är samma underkoder som 2022. Alla underkoder till grödkod 85 hanteras på samma sätt i statistiken.

- **Underkod till grödkod 88 Övrig odling på åkermark**

Jämfört med 2022 har åtta underkoder flyttats och blivit grödkoder. Det är de nya grödkoderna 303 Cikoria, 304 Gräsmatteodling, 305 Humle, 306 Quinoa, 307 Speltvete, 308 Sötväppling, 309 Tobak och 310 Viltåker. Två underkoder har tagits bort. Det är blandade grödor respektive nässla.

Från och med 2023 finns endast en underkod till grödkod 88, övrigt.

I Jordbruksverkets statistikdatabas publicerades 36 variabler för 2023 om man bortser från de variabler som summerar ihop en grupp av variabler. De 36 variablerna redovisas i tablå B. Där visas också vilka grödkoder som grupperas till respektive variabel. Till detta tillkommer Summa spannmål, Summa raps och rybs, Total åkermark, Total betesmark samt Total jordbruksmark.

Tablå B

Variabelnamn	Grödkod
Höstvete	4, 307 + delar av underkod 171 från grödkod 60 Träda
Vårvete	5 + delar av underkod 171 från grödkod 60 Träda
Råg	8 + delar av underkod 171 från grödkod 60 Träda
Höstkorn	1 + delar av underkod 171 från grödkod 60 Träda
Vårkorn	2 + delar av underkod 171 från grödkod 60 Träda
Havre	3 + delar av underkod 171 från grödkod 60 Träda
Höstrågvete	7 + delar av underkod 171 från grödkod 60 Träda
Vårrågvete	29 + delar av underkod 171 från grödkod 60 Träda
Blandsäd	12 + delar av underkod 171 från grödkod 60 Träda
Ärtor, åkerbönor m.m.	30, 32, 33, 36, 37, 43
Konservärtor	31
Bruna bönor	35
Majs	9, samt underkod 9 (majs) från grödkod 80 Grönfoder
Grönfoder	6, 13, 16, 34, 80 (alla underkoder utom underkod 9), 300, 301 + underkod 173 från grödkod 60 Träda
Slätter- och betesvall	49, 50, 57, 66, 77, 302 + underkod 172 från grödkod 60 Träda
Frövall	58, 59, 62
Matpotatis	45, 311
Potatis för stärkelse	46
Socketbetor	47
Höstraps	20 + delar av underkod 174 från grödkod 60 Träda
Vårraps	21 + delar av underkod 174 från grödkod 60 Träda
Höstrybs	22 + delar av underkod 174 från grödkod 60 Träda
Vårrybs	23 + delar av underkod 174 från grödkod 60 Träda
Oljelin	40
Energiskog	63, 65, 67, 68
Trädgårdsväxter	70, 71, 72, 73, 74, 78, 79, 85, 303, 312, 313
Andra växtslag	10, 11, 14, 15, 24, 25, 26, 27, 28, 38, 39, 41, 42, 48, 81, 86, 87, 88, 304, 305, 306, 308, 309, 310
Träda	60, ej underkoderna 171-174
Ospecificerad åkermark	110
Betesmark	18, 52, 97
Slätteräng	19, 53, 98
Skogsbete	54

Variabelnamn	Grödkod
Fäbodbete	55, 61
Alvarbete	56
Mosaikbetesmarker	89, 90
Ospecificerad betesmark	120

2.6 Granskning

Granskning av stödansökta arealer görs av kontrollmyndighet, alltså inte av de som ansvarar för statistiken. Viss granskning sker då LBR skapas för att se trender för olika grödarealer. Då något verkar orimligt tas kontakt med de som ansvarar för stödsystem och personer som är väl insatta i jordbruket för att få information om till exempel ändrade rutiner och stödregler som kan påverka grödarealer med mera.

2.6.1 Granskning under insamlingen

Granskning sker i samband med att stödansökan handläggs.

2.6.2 Granskning av mikrodata

Viss granskning sker då LBR skapas för att se trender för olika grödarealer. Främst görs kontroller av makrodata men om något verkar orimligt görs vissa kontroller även av mikrodata, till exempel om en gröda inte längre finns i en region eller om en gröda ökat väldigt mycket.

2.6.3 Granskning av makrodata

Viss granskning sker då LBR skapas för att se trender för olika grödarealer. Då något verkar orimligt tas kontakt med de som ansvarar för stödsystem och personer som är väl insatta i jordbruket för att få information om till exempel ändrade rutiner och stödregler som kan påverka grödarealer.

2.6.4 Granskning av redovisning

Jordbruksverket följer en produktionsprocess för framställning av officiell statistik. I denna process ingår två typer av granskning inför publicering.

Dels genomförs en omfattande korrekturläsning som granskar om data och beräkningar som presenteras i text, tabblåer och figurer stämmer överens med det data som presenteras i tabellerna. I korrekturläsningen kontrolleras även att publikationen följer den fastlagda mallen för våra publikationer och att språket är lättläsligt och korrekt.

Utöver korrekturläsningen går en granskningsgrupp (bestående av ett antal medarbetare vid Jordbruksverkets Statistikenhet) igenom

publikationen och dess medföljande material med avseende på resultatens rimlighet, publikationens struktur, vad som lyfts fram i text och rubriker samt om presentationen är lättillgänglig för användarna.

2.7 Skattningsförfarande

2.7.1 Principer och antaganden

Statistiken baseras på antagandet att alla som har möjlighet att söka stöd gör det, vilket innebär att alla arealer som finns i LBR motsvarar minst 99,5 % av all jordbruksmark i Sverige. I samband med undersökningen 2023 var kravet från EU att den ska täcka minst 98 % av jordbruksmarken. Eftersom stödansökningar kontrolleras genom stickprov, antar vi också att arealer och grödkoder stämmer med verkligheten i så hög grad att statistiken är tillförlitlig. Vi antar också att de osäkerheter som finns tar ut varandra.

Det finns ett krav, med vissa undantag, på att man ska ha minst 4 hektar jordbruksmark för att kunna få stöd. Via undersökningar har vi fått information om att vissa jordbrukare avstår från att söka stöd, även om de har rätt till stöd. Oftast har de dock inte arealer som är större än 8–10 hektar. Detta innebär att vi vet att vissa arealer inte finns i register från stödansökningar. Vart tredje/fjärde år skickas en undersökning till samtliga jordbrukare. Efter undersökningen som genomfördes 2023 gäller att för företag som inte kan kopplas till stödansökningar och som anger att de har max 15 hektar jordbruksmark, varav max 10 hektar åkermark, använder vi data från dessa undersökningar. Arealerna är dock inte uppdelade per gröda vilket innebär att vi endast har total åkermark och total betesmark för dessa företag.

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Skattningsförfarande består helt och hållet av summeringar av totaler. Det är ingen skillnad i metod mellan preliminär och slutlig statistik.

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Inga osäkerhetsmått tas fram för denna statistik, varken för preliminär eller slutlig.

2.7.4 Röjandekontroll

Röjandekontroll sker vid produktion av tabellerna som ingår i databasen och statistikrapporten. Inga data om antal företag presenteras i de fall då antalet företag i en redovisningsgrupp är färre än ett tröskelvärde. Arealer för motsvarande redovisningsgrupp redovisas.

I de fall data måste undertryckas, görs detta alltid i flera redovisningsgrupper för att undanröja möjligheten att ta fram enskilda värden genom subtraktion av andra redovisningsgrupper från totaler.

3 Genomförande

3.1 Kvantitativ information

Totalt var det 56 171 företag i Lantbruksregistret (LBR) 2023. Av dem hade 55 224 jordbruksmark. Flertalet av dem, 53 333, brukade åkermark och fler än hälften, 32 029, hade betesmark. Totalt brukade de 2 982 800 hektar jordbruksmark fördelat på 2 529 800 hektar åkermark och 453 000 hektar betesmark.

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

Undersökningen har genomförts som planerat. Inga avvikelser har skett.

Bilaga 1 Underkoder

Underkod till grödkod 16 Stråsäd till grönfoder/ensilage

Underkod	Grödnamn till underkod
1	Korn (höst)
2	Korn (vår)
3	Havre
4	Vete (höst)
5	Vete (vår)
7	Rågvete (höst)
8	Råg
12	Blandsäd (stråsädesblandningar)
13	Blandsäd (spannmåls-/baljväxtblandning), mer än 50% spannmål
29	Rågvete (vår)
100	Övrigt

Underkod till grödkod 60 Träda

Underkod	Grödnamn till underkod
101	Bevuxen
102	Svart
152	Insådd för vilt
153	Insådd för pollinatörer
171	Undantag 2023 miljöyta. Används för spannmål
172	Undantag 2023 miljöyta. Används för vall
173	Undantag 2023 miljöyta. Används för grönfoder
174	Undantag 2023 miljöyta. Används för oljevaxter

Underkod till grödkod 74 Grönsaksodling (köksvaxter)

Underkod	Grödnamn till underkod
9	Majs
103	Annan sallat
104	Blandade grönsaker
105	Blomkål
106	Broccoli
108	Fänkål
110	Grönkål
112	Gurka,friland
113	Isbergssallat
114	Jordärtskocka
116	Kryddväxter inkl. dill och persilja
117	Annan kål
118	Kålrot

Underkod	Grödnamn till underkod
119	Matlök, inkl. gul, röd och schalotten
120	Morot
121	Palsternacka
123	Pumpa
124	Purjolök
126	Rotselleri och selleri
127	Rödbeta och andra betor (gul, polka, etc.)
131	Spenat, ej babyleaf
133	Vitkål
134	Vitlök
100	Övrigt

Underkod till grödkod 80 Grönfoder

Underkod	Grödnamn till underkod
1	Korn (höst)
2	Korn (vår)
3	Havre
4	Vete (höst)
5	Vete (vår)
7	Rågvete (höst)
8	Råg
9	Majs
12	Blandsäd (stråsädesblandningar)
13	Blandsäd (spannmåls-/baljväxtblandning), mer än 50% spannmål
20	Raps (höst)
21	Raps (vår)
29	Rågvete (vår)
34	Proteingrödsblandningar (baljväxter/spannmål)
161	Blandade grödor
100	Övrigt

Underkod till grödkod 85 Trädgårdsodling (ej köksväxter, frukt eller bär)

Underkod	Grödnamn till underkod
141	Aster
142	Blandade blommor
143	Blåklint
144	Dahlia
145	Havtorn
146	Prydnadsväxter
147	Påsklilja
148	Ros
149	Snittblommor
150	Svartkämpe
151	Tulpanlök
166	Vallmo
168	Sedum (fetknoppsväxter)
100	Fritextfält

Underkod till grödkod 88 Övrig odling på åkermark

Underkod	Grödnamn till underkod
100	Övrigt